

Ажаман І. А.

Д.е.н., доц., завідувача кафедри менеджменту та управління проектами,

Одеська державна академія будівництва та архітектури,

Україна

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЕКТІВ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ

Сільський туризм у сучасних умовах є каталізатором структурної перебудови економіки сільської місцевості, що здатний вирішувати соціально-економічні проблеми села, сприяти покращенню демографічної ситуації. Він користується популярністю у вітчизняних та іноземних туристів, сприяючи їх оздоровленню, ознайомленню з культурними і духовними традиціями сільської місцевості. Водночас він стає стратегічно важливим для селян, формуючи нові джерела доходу, та для країни в цілому, сприяючи розвитку пов'язаних з ним галузей економіки. Серед них пріоритетне місце посідає «зелене будівництво», адже використання матеріалів і технологій, що мінімізують вплив на довкілля, допомагає зберегти автентичність сільських поселень. Розгортання проектів будівництва інженерно-технічних споруд (автодоріг, ліній зв'язку, магістралей водопостачання і водовідведення), соціально-культурних та багатьох інших дасть можливість створити належні умови для сільських жителів і господарюючих суб'єктів, туристичного сегменту, що бажає отримувати високоякісні послуги та здатний сплачувати за них.

Питання розвитку сільського туризму розглядалися у роботах С. М. Ілляшенка, Г. П. Скліяра, Л.М. Черчик, І.О. Крюкової та інших. Проте такі проекти мають ряд особливостей, на які і буде звернута увага в подальших дослідженнях [1,2].

Розвиток екотуризму повинен враховувати потреби сучасної людини щодо комфортних умов її відпочинку. Тому важливо створити такі умови при

максимальному збереженні природного ландшафту та навколишнього середовища. Цьому слугуватимуть екотехнології та будівельні матеріали, що мінімально впливають на довкілля. Окрему увагу доцільно звернути на розбудову об'єктів автодорожньої інфраструктури, що визначають ступінь «доступності» природно-заповідних зон, інших об'єктів для екотуризму. Доступ до природно-заповідних зон Одещини потребує розвинутої автодорожньої інфраструктури. Більшість таких місць для туристів характеризуються віддаленістю доріг державного та міжрайонного значення, а наявне дорожнє покриття потребує реконструкції і модернізації.

Важливим також є питання розвитку готельно-ресторанної сфери, адже більшість готелів зосереджені в обласному центрі, наявні такі заклади в невеликій кількості і в районних осередках. Проте рівень їх обслуговування не відповідає світовим стандартам. Відсутність автодорожнього сполучення та нерозвиненість готельно-ресторанної сфери, що відповідає сучасним світовим стандартам є основними перепонами до розвитку екотуризму в Одеській області, а отже існує об'єктивна потреба будівництва таких об'єктів. Також зауважимо, що зведення таких об'єктів повинно проходити за умови мінімального впливу, зокрема негативного, навколишньому середовищу. Для цього доцільним є будівництво за принципом «Зеленого будинку» [3,4].

В проектах розвитку екотуризму повинна враховуватися унікальність області щодо її природно-ландшафтних багатств. Одеська область вирізняється вигідним географічним розташуванням (довжина узбережжя Чорного моря становить 275 км, з яких більшість – це зручні піщані пляжі – визначає область як привабливу для пляжного відпочинку); теплим кліматом, наявністю лікувальних джерел (Куяльницький, Хадбижейський, Шаболотський лимани), які визначають область як територію лікувального та оздоровчого відпочинку); багатством флори й фауни (надають можливість ознайомитися з степовою рослинністю в первісному вигляді - визначають область як привабливу для екологічного і пізнавального відпочинку). На

території Одеської області знаходиться понад 125 об'єктів природно-заповідного фонду, зокрема Дунайський біосферний заповідник, Ізмаїльський та Тилигульський ландшафтні парки, 34 заказники, 43 пам'ятники природи, Заповідні урочища – Дністровські плавні, Байтали, Чабанка, Кишево, 22 пам'ятника садово-паркового мистецтва, ботанічний парк та зоопарк. Всі ці природо-заповідні фонди місцевого та державного значення визначають Одещину як привабливу зону екотуристичного відпочинку.

На основі аналізу розташування природо-заповідних фондів Одещини було виділено групи районів, що потребують першочергового будівництва об'єктів автодорожньої інфраструктури та готельно-ресторанної сфери. Встановлено, що 38,4% всіх природно-заповідних об'єктів розміщено в м. Одеса. В 15 районах розміщено 1-2 таких об'єктів, в інших - 3 та більше. Враховуючи результати дослідження сформовано 3 групи районів щодо черговості будівництва об'єктів автодорожньої та соціально-культурної інфраструктури в сільській місцевості

Врахування вказаних особливостей та результатів дослідження щодо використання природно-ландшафтних об'єктів як таких, що є привабливими для туристичного бізнесу дозволить визначити найбільш пріоритетні проекти для спільноти Одещини.

Список літератури:

1. Биркович В. І. Сільський зелений туризм – пріоритет розвитку туристичної галузі України / Биркович В. І. // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://old.niss.gov.ua/book/StrPryor/6/19.pdf>

2. Іртищева І. О. Концептуальні основи формування державної інвестиційної політики розвитку аграрної сфери / І. О. Іртищева, Т. В. Смелянець, А. О. Обозна // Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва. Сер. : Економічні науки. - 2013. - № 8. - С. 27-40. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkhnau_ekon_2013_8_6

3. Лук'янчук М. О. Екологічна маркетингова стратегія розвитку будівельного підприємства / М. О. Лук'янчук, І. А. Ажаман // Розвиток маркетингової діяльності в умовах економічної глобалізації: матеріали VII Міжнар. наук.–практ. конф. Одеса: ОДАБА, 2015. – С. 34 – 37

4. Ажаман І. А. Стимулювання розвитку будівництва в сільській місцевості на засадах екологічного менеджменту / І. А. Ажаман // Організаційно–економічний механізм реалізації стратегічних напрямів розвитку агропродовольчої сфери : матеріали Міжнар. наук.–практ. конф., присвяч. 198-р. ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. – Х. : ХНАУ, 2014. – С. 289 – 292.